

Nr 234.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten; given Stockholms slott den 12 april 1935.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

lag med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten.

Härigenom förordnas som följer:

Vad enligt 2 § 2 mom. b), 3 § 1 mom., 7 § och 8 § 1 mom. lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin¹ gäller för de fall, då beträffande spritdrycker eller vin, som införts till svenskt territorialvatten, av omständigheterna uppenbarligen framgår, att dryckerna icke äro eller varit avsedda att olovligen införas till riket, skall, i den mån Konungen så förordnar, icke äga tillämpning vid införsel till område inom territorialvattnet, i fråga om vilket avtal med främmande stat om gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror träffats, med mindre av omständigheterna tillika uppenbarligen framgår, att dryckerna icke äro eller varit avsedda att olovligen införas till den stat, med vilken avtalet ingåtts.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 30 juni 1938.

¹ Senaste lydelsen av 2 § 2 mom. b) se 1928: 145, av 3 § 1 mom. se 1926: 148 och av 8 § 1 mom. se 1933: 188.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 5 april 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för justitiedepartementet:

Enligt 2 § 1 mom. lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin i dess lydelse enligt lag den 12 maj 1933 (nr 188) må spritdrycker och vin icke med farkost av mindre nettodräktighet än femhundra ton införas från internationellt eller utländskt område till svenskt territorialvatten; enligt lagrummets ursprungliga lydelse gällde detsamma för farkost av mindre nettodräktighet än tvåhundrafemtio ton. Den som bryter mot förbudet skall enligt 3 § 1 mom. straffas såsom för olovlig införsel till riket.

Nämnda förbud skall emellertid enligt 2 § 2 mom. b) i lagrummets lydelse enligt lag den 1 juni 1928 (nr 145) icke utgöra hinder för införsel till svenskt territorialvatten av spritdrycker och vin vid viss genomfart utan onödigt uppehåll genom Öresund, såvida det av omständigheterna uppenbarligen framgår, att dryckerna icke äro avsedda att olovligen införas till riket.

Förhandenvaron av sådana omständigheter, som nyss nämnts, är av betydelse jämväl i vissa andra hänseenden. Sålunda stadgas i andra stycket av 3 § 1 mom. i dess lydelse enligt lag den 4 juni 1926 (nr 148) minskat straff för överträdelse av det i 2 § meddelade förbudet i de fall, då av omständigheterna uppenbarligen framgår, att dryckerna icke varit avsedda att olovligen införas till riket. Under samma förutsättning inträder befrielse från den förverkandepåföljd, som eljest såsom regel i dessa fall inträder, enligt 7 § för drycker och enligt 8 § 1 mom. för farkost. Anmärkas bör, att en förutsättning för farkostens förverkande även är, att det forslade godset till väsentlig del utgjorts av olovligen införda spritdrycker eller vin eller att färden eljest måste antagas ha ägt rum i väsentligt syfte att företaga olovlig införsel av spritdrycker eller vin.

Enligt vad som framgår av *propositionen nr 223 till 1924 års riksdag* hade med avseende å det nu åsyftade stadgandet i 7 § anmärkts, att även om det vore rimligt, att förverkandepåföljd ej drabbade drycker, som i fullt lojal avsikt fördes genom svenskt territorialvatten från ett land till ett annat, där försäljning av dryckerna vore medgiven, lagstadgandet icke borde erhålla sådan generell avfattning, att smugglare skulle kunna använda sig därav för att göra svenskt territorialvatten till bas för smuggling till annat land, där en restriktions- eller förbudslagstiftning vore gällande. I anledning härav framhöll föredragande departementschefen, bland annat, att det i allmänhet torde förhålla sig så, att då uppsåt att smugla till annat land förelegat, tillika förefunnits en avsikt att, om tillfälle därtill erbjöde sig, smugla även till Sverige, och att det alltså i sådana fall icke ofta torde kunna anses »av omständigheterna uppenbarligen framgå, att dryckerna icke varit avsedda att olovligen införas till riket».

Det spørsmål, som sammanhänger med att en å svenskt territorialvatten införd spritlast kan vara avsedd för smuggling till annat land, berördes även i samband med de år 1928 vidtagna ändringarna i spritinförelagen. Det nyssnämnda villkoret för genomfart genom Öresund tillades då i 2 § 2 mom. b) efter förslag av *1926 års rusdryckslagstiftningsberedning*, som i sitt betänkande (bilaga till prop. nr 171 år 1928) bland annat anförde följande:

Beredningen önskar först med eftertryck framhålla, att det omöjliga kan betecknas såsom välbetänkt, att de båda länder, mellan vilka Öresund utgör gränsen, tillämpa helt olika principer i fråga om uppsikten över spritlastade fartyg på fart genom Öresund. I Danmark undersökes, huruvida sådana fartyg på genomfart kunna uppvisa lojalt ärende. Om så icke är fallet, behandlas fartygen på samma sätt, som då de eljest inkommit på danskt territorialvatten. På den svenska halvan av Öresund åter äro tullmyndigheterna nödsakade att låta uppenbara spritsmugglingsfartyg passera och kvarstanna, så länge uppehållet icke kan betecknas som »onödigt».

Väl är beredningen fullt medveten om att den fria genomfarten genom Öresund sedan gammalt betraktats såsom varande av vitalt intresse för svensk sjöfart, liksom att man med hänsyn till internationella förhållanden i övrigt bör iakttaga den största försiktighet, innan man skrider till åtgärder, som skulle kunna betecknas såsom spärrande av en internationell genomfartsväg av stor betydelse.

Alla sådana hänsyn gälla dock uppenbarligen allenast den lovliga sjöfarten och böra icke kunna åberopas som stöd för att samma rättighet skall beviljas fartyg, vilka tydligen äro stadda på smugglingsfärd för försäljning av spritdrycker till Sverige eller grannländerna. Mycket ofta har det exempelvis förekommit, att ett spritlastat fartyg, av tullmyndigheterna känt från föregående liknande färder, passerat på svenska sidan av Öresund norrut till Hertas flak för att därstädes på internationellt vatten driva försäljning till både Sverige, Norge och Danmark.

Genom den utförelsekontroll, som Norge samt flertalet Östersjöländer numera förbundet sig att tillämpa, torde det vara möjligt att bättre än

tidigare av fartygens skeppshandlingar utrona, huruvida spritsmuggling kan befaras vara avsedd eller icke. Under sådana förhållanden kan beredningen icke finna, att avgörande betänkligheter numera böra möta mot att på den svenska hälften av Öresund tillämpa ungefär samma principer som de, vilka sedan länge kommit till användning på den danska hälften av samma vatten. Därmed skulle, som sagt, inga hinder resas gentemot den lojala sjöfartens krav på obehindrad genomfart, men möjlighet skulle finnas att effektivt ingripa mot fartyg, som uppenbarligen företaga sin resa i spritsmugglingssyfte.

Beträffande undantagsstadgandet i 3 § 1 mom. andra stycket erinrade beredningen (betänkandet sid. 28), att stadgandet plägat återopas till undgående av beslag, då utländska spritlastade fartyg uppbringats å svenskt vatten, varvid det försäkrats, att avsikten icke varit att försälja spriten till Sverige utan till något av våra grannländer. Beredningen hade övervägt, huruvida på denna punkt behov av lagändring kunde anses föreligga, men med hänsyn till utgången av ett i betänkandet närmare omförmält mål, där dylik invändning gjorts, funnit sig sakna anledning att framlägga förslag i ämnet. I annat sammanhang (betänkandet sid. 59) framhöll beredningen emellertid rörande förevarande stadganden i 3 § 1 mom., 7 § och 8 § 1 mom., att sådana omständigheter kunde förekomma, då ett spritsmugglande fartyg komme in på svenskt vatten men tydligt kunde uppvisa, exempelvis genom köpehandlingar, att dryckerna vore försålda till viss person i något av grannländerna, dit insmuggling vore avsedd att äga rum, samt att under sådana förhållanden fartyget eller lasten måhända icke kunde beslagtagas i Sverige. För att råda bot på ett dylikt missförhållande förordade beredningen att mellan de stater, som anslutit sig till den i Helsingfors den 19 augusti 1925 ingångna konventionen angående motarbetande av smuggling av alkoholvaror, kunde träffas överenskommelse av innebörd att staterna medgäve, att dem tillhöriga fartyg finge behandlas som smuggelfartyg, så snart det vore uppenbart, att smuggling till någon av de fördragsslutande staternas område vore avsedd.

Från *propositionen nr 171 till 1928 års riksdag* torde böra här återgivas följande anförande av föredragande departementschefen rörande det av 1926 års rusdryckslagstiftningsberedning föreslagna tillägget till 2 § 2 mom. b) i lagen:

Sedan länge torde satsen om rätt till fri genomfart genom en stats territorialvatten (»passage inoffensif») vara allmänt erkänd i folkrätten. Då lämpligheten ur svensk synpunkt av den av beredningen föreslagna inskränkningen i rätten till genomfart genom Öresund torde vara ställd utom tvivel, bör alltså undersökas, huruvida en dylik inskränkning kan vidtagas utan att man därigenom kommer i konflikt med nämnda folkrättsliga grundsats. Denna har, bland annat, i princip fastslagits i en vid internationella samfärdselkonferensen i Barcelona år 1921 antagen konvention och stadga rörande transiteringsfrihet, som av Sverige ratificerats den 19 januari 1925. Enligt artikel 2 i stadgan — som huvud-

sakligen avser att utvidga och reglera rätten till transitering över landterritorium och inre vattenvägar — skola de fördragsslutande staterna medgiva transitering genom territorialvattnet »i överensstämmelse med sedvanliga villkor och inskränkningar». Härigenom har tydligen icke givits någon bestämmelse beträffande omfattningen och den närmare karaktären av rätten till transitering genom territorialvattnet, utan allenast fastslagits, att genom stadgan någon ändring härutinnan icke skulle äga rum i vad som tidigare folkrättsligt gällt. Beträffande passagerättens närmare innehåll föreligga ännu icke några allmänna mellanfolkliga överenskommelser. Det förtjänar emellertid anmärkas, att enligt ett av den tyske folkrättsexperten professor Walter Schücking utarbetat förslag till konvention rörande territorialvatten, vilket av Nationernas förbunds kommitté för kodifikation av den internationella rätten underställts regeringarna i de till förbundet anslutna staterna, rätten till »passage inoffensif» genom territorialvatten innebär rätt till fri genomfart för personer och varor, oberoende av att tillträde till det främmande territoriet må vara stängt. Förutsatt att denna bestämmelse i konventionsförslaget kan anses riktigt återgiva gällande folkrätts ståndpunkt i ämnet, lär det å andra sidan icke böra förbises, att, enligt vad som allmänt erkänts, en stat äger utfärda reglementariska föreskrifter av allehanda slag beträffande genomfart genom dess territorialvatten, såsom i ämnen rörande säkerhetsåtgärder för sjöfarten, tullkontroll m. m. Strandstatens befogenhet härutinnan fastslås också i Schückings konventionsförslag. I och med att det säges, att sådana bestämmelser skola reglera genomfarten genom territorialvattnet, förutsätter man tydligen, att genomfart äger rum och att bestämmelserna icke få gå ut på att helt och hållet förbjuda genomfarten. Särskilt har härvidlag framhållits, att sund, som förbindar fria hav, icke får spärras.

I begreppet »passage inoffensif» har emellertid, vad som också framgår av det Schückingska förslaget, ansetts ligga, att med genomfarten ej få vara förknippade några avsikter till brott mot strandstatens rättsordning; strandstaten anses sålunda äga rätt att med lagbestämmelser och bevakningsåtgärder ingripa exempelvis mot smugglingsförsök i samband med genomfarten.

Går man vid fastställande av regler för genomfarten genom Öresund ej längre än som erfordras för förhindrande av insmuggling till Sverige av medförda spritdrycker eller vin, synes man alltså icke löpa fara att komma i konflikt med gällande folkrätt. Svårigheten är givetvis att bedöma, huruvida i ett visst fall avsikt att smugla till Sverige verkligen föreligger.

Härvid må till en början påpekas, att den ifrågasatta inskränkningen i rätten till fri genomfart allenast avser fartyg av mindre nettodräktighet än 250 ton. För den lojala transiteringen av spritvaror torde fartyg av denna storleksordning ytterst sällan komma till användning. Består emellertid ett dylikt mindre fartygs last helt eller till väsentlig del av spritvaror, giva oftast lastens beskaffenhet samt skepps- och lasthandlingarnas innehåll en god vägledning för bedömande, huruvida transporten sker i lovlig avsikt eller icke. Giva föreliggande omständigheter vid handen, att fartygets resa företagits i smugglingssyfte, återstår, då invändning göres om att de medförda varorna varit avsedda att insmugglas i annat land, att bevisa, att avsikt att smugla även till Sverige föreläggat. Såsom påpekats redan i det vid 1924 års proposition fogade stats-

rådsprotokollet torde det emellertid i regel förhålla sig så, att, då uppsåt att smugla till annat land förelegat, tillika förefunnits en avsikt att, om tillfälle därtill erbjöde sig, smugla även till Sverige. Det ligger dock i sakens natur, att det i dylikt fall kan möta betydande svårigheter att förebringa bindande bevisning om att uppsåt att smugla till Sverige verkligen förelegat. Skall den av beredningen förordade inskränkningen i rätten till fri genomfart genom Öresund medföra avsedd verkan, torde därför vara nödvändigt att, såsom beredningen föreslagit, för genomfartsrätt för spritlastat fartyg uppställa den förutsättning, att det av omständigheterna uppenbarligen framgår, att dryckerna icke äro avsedda att olovligen införas till riket. Det må här anmärkas, att dansk lag stadgar, att därest fartyg på mindre än 120 nettoton påträffas innanför danska territorialgränsen med sprit eller spritvaror ombord till en myckenhet, motsvarande minst 200 kronor i avgiftsbelopp (d. v. s. tull och skatt), försök till insmuggling skall anses föreligga, såvida det icke visas övervägande sannolikhet för att fartyget icke seglar i smugglingssyfte. Anförda bestämmelse, som jämväl i Öresund strängt tillämpats av de danska tullmyndigheterna, har, såvitt känt är, icke föranlett erinran från annan stat. Internationella förvecklingar lära ej heller vara att befara för Sveriges del, därest den av beredningen förordade inskränkningen i genomfartsrätten vidtages, särskilt som för åtal i förekommande fall enligt 3 § 2 mom. erfordras generaltullstyrelsens lov. Jag förutsätter härvid, att generaltullstyrelsen skall låta vaka över, att den visitationsrätt, som, vid antagande av beredningens förslag, jämlikt 4 § tillkommer tulltjänsteman, icke utövas på sätt, som verkar störande för den lojala trafiken genom Öresund.

På sålunda anförda skäl ansluter jag mig till beredningens förevarande förslag.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse den 7 mars 1935 har *generaltullstyrelsen* anfört följande:

Den omständigheten, att den svenska lagstiftningen i princip icke gör någon skillnad mellan de fall, då till territorialvattnet införda drycker medföras i lovligt syfte, och de fall, då varorna äro avsedda för smuggling till annat land, är visserligen, såsom i tidigare sammanhang framhållits, så till vida av begränsad praktisk betydelse, som beträffande å smugglarfartyg medförda varor icke ofta kan förebringas den i lagen fordrade bevisningen därom, att varorna icke äro avsedda att olovligen införas till Sverige. I såväl det av rusdryckslagstiftningsberedningen åberopade som andra av domstolarna avgjorda mål har det också visat sig, att i sådant hänseende gjorda invändningar blivit ogillade. Dock har det förekommit, att i de härmed sammanhängande bevisningsfrågorna skilda meningar gjort sig gällande vid olika domstolar. Med de nuvarande bestämmelserna är det givetvis icke heller uteslutet, att i ett eller annat fall åtal kan bli helt ogillat eller beslag bliva hävt, oaktat det fartyg, saken gäller, synbarligen befunnit sig i smugglingsärende.

Lämpligheten av att de gällande reglerna över huvud lämna denna möjlighet öppen måste redan ur den synpunkten sättas i fråga, att det innebär ett indirekt försvagande av åtgärderna mot smuggling hit till riket, om en eftergift i smugglingens bekämpande göres, då den för tillfället riktar sig mot annat land. Det önskemål om en lagändring, som av denna anledning förelegat, har fått ökad aktualitet i samma mån som

genom överenskommelser mellan Sverige och andra av spritsmugglingen berörda länder dennas bekämpande gjorts till en för de olika länderna gemensam angelägenhet. I avseende härå må först erinras om Helsingforskonventionen den 19 augusti 1925 angående motarbetande av smuggling av alkoholvaror (Sveriges överenskommelser med främmande makter 1925: 36), till vilken, utom Sverige, äro anslutna Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Norge, Polen, den fria staden Danzig, de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union och Tyska riket. Ett ännu mera utsträckt samarbete har börjat åvägbringas genom anordnande i vissa farvatten av gemensam bevakning från olika länders sida för bekämpande av olovlig spritinförsel. Genom lag den 23 mars 1934 (nr 53) har Kungl. Maj:t bemyndigats att, efter avtal med främmande stat, med avseende å bestämt vattenområde meddela föreskrift om utländsk bevakningspersonals likställighet i vissa hänseenden med svenska tulltjänstemän. Ett dylikt avtal har den 29 december 1933 ingåtts mellan Sverige och Finland (Sveriges överenskommelser med främmande makter 1934: 1), och föreskrifter i anledning därav hava meddelats i kungörelse den 3 april 1934 (nr 65). Önskvärt är, att häremot svarande anordningar må kunna åvägbringas beträffande vissa andra av smugglarfartyg särskilt anlitade farvatten än de med det finska avtalet avsedda, och undersökningar om förutsättningarna härför pågå för närvarande.

I fråga om möjligheterna för ett dylikt närmare samarbete är den nationella lagstiftningens ställning till de med smugglingen sammanhängande spörsmålen av en grundläggande betydelse. Vad beträffar de förut nämnda bestämmelserna i spritinförsellagen, har ock förekommit anledning att uppmärksamma, att — även om den skillnad, som där göres mellan smuggling till Sverige och till andra länder, vid iakttagande av den med bestämmelserna åsyftade strängheten i bevisprövningen endast har begränsad betydelse för tillämpningen — den svenska lagstiftningens formella ståndpunkt härutinnan likvisst är ägnad att medföra vissa svårigheter ur det internationella samarbetets synpunkt. I den mån det påtalade förhållandet föranleder osäkerhet i särskilt fall beträffande förutsättningarna för beslag å svenskt territorialvatten, även då någon tvekan icke råder om att det fartyg, varom fråga är, befinner sig i smugglingsärende, gör sig denna olägenhet i synnerhet gällande vid deltagande från främmande stats sida i bevakningen å det svenska området. Framför allt måste det, oavsett sakens större eller mindre praktiska betydelse, betecknas såsom mindre tillfredsställande, om ett främmande lands bevakningspersonal, vilken efter avtal utsträcker sin bevakning till svenskt område, därvid icke skulle kunna göra en formellt obestriddig beslagsrätt gällande, när ett påträffat smugglarfartyg uppgives vara destinerat till det främmande landet självt.

Till jämförelse må här erinras om den i 1928 års proposition omnämnda, i Danmark gällande bestämmelsen, att därest fartyg om mindre än 120 nettoton påträffas innanför danska territorialgränsen med sprit eller spritvaror ombord till en myckenhet, motsvarande minst 200 kronor i avgiftsbelopp (d. v. s. tull och skatt), försök till insmuggling skall anses föreligga, såvida det icke visas övervägande sannolikhet för att fartyget icke seglar i smugglingssyfte. Denna bestämmelse innebär, enligt vad i praxis lär vara fastslaget, att avseende icke fästes därvid, huruvida i de med bestämmelsen åsyftade fallen fråga är om smuggling till Danmark eller till annat land.

Efter framhållande av att generaltullstyrelsen under förhandenvarande omständigheter ansåge det påkallat, att en ändring av den svenska lagstiftningen i nu berörda avseende snarast möjligt komme till stånd, behandlar styrelsen vidare vissa olika möjligheter, som därvid kunna komma i fråga, och anför:

Det kan ifrågasättas, huruvida icke den skillnad, som i bestämmelserna om införsel till territorialvattnet göres mellan uppsåt att smugla till Sverige och uppsåt att smugla till annat land, borde helt undanröjas. Detta kunde ske genom att det i 2 § 2 mom. b), 3 § 1 mom. andra stycket och 7 § första stycket förekommande uttrycket »avsedda att olovligen införas till riket» ersattes med ett uttryck, som inbegrepe smugglingsuppsåt överhuvud taget, förslagsvis orden »avsedda att olovligen införas hit till riket eller till annat land». Några för den lojala trafiken besvärande följder av en dylik ändring torde icke behöva befaras, då det enligt vad erfarenheten visat i allmänhet icke möter svårighet att i det särskilda fallet avgöra, huruvida ett spritlastat fartyg befinner sig i lovligt ärende eller icke. Med hänsyn emellertid till de betänkligheter, som ur principiella synpunkter möjligen kunna vara att anföra häremot, har styrelsen ansett det böra bringas i övervägande, i vad mån det förevarande syftet må kunna nöjaktigt tillgodoses genom mindre vittgående ändringar.

På grund av förut anförda omständigheter synes det i främsta rummet vara av vikt, att möjlighet beredes till skärpt tillämpning av förbudet mot införsel till svenskt territorialvatten i vad angår sådana till territorialvattnet hörande områden, beträffande vilka avtal med främmande stat om gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror slutits. Det härvid lämpligaste tillvägagångssättet torde vara, att Kungl. Maj:t genom särskild lag erhåller bemyndigande att med avseende å införsel till dylikt område meddela förordnande av innebörd, att för tillämpning av de nu ifrågavarande undantagsbestämmelserna i 2 § 2 mom. b), 3 § 1 mom., 7 § och 8 § 1 mom. spritinförsellagen fordras bevisning icke blott om frånvaro av uppsåt att smugla till Sverige utan även om frånvaro av uppsåt att smugla till den främmande stat, med vilken det området berörande avtalet är slutet.

Med hemställan, att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta förslag i ämnet, bifogar styrelsen vid sin framställning ett utkast till *lag med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten* av följande lydelse:

»Vad i 2 § 2 mom. b), 3 § 1 mom., 7 § och 8 § 1 mom. lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin är särskilt stadgat för de fall, då beträffande spritdrycker eller vin, som införts till svenskt territorialvatten, av omständigheterna uppenbarligen framgår, att dryckerna icke äro eller varit avsedda att olovligen införas till riket, skall, där Konungen så förordnar, icke gälla vid införsel till område inom territorialvattnet, i fråga om vilket avtal med främmande stat om gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror träffats, med mindre av omständigheterna tillika uppenbarligen framgår, att dryckerna icke äro eller varit avsedda att olovligen införas till den stat, med vilken avtalet ingåtts.»

Styrelsen erinrar slutligen, att frågan, huruvida i visst fall avsikt att företaga insmuggling hit till riket förfunnes eller icke, vore av betydelse jämväl vid tillämpningen av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av spritinförsellagen, vilken förstnämnda lag erhållit sin nuvarande lydelse genom lag den 12 maj 1933 (nr 189). För den i 1925 års lag avsedda skärpta tillämpningen förutsattes direkt bevisning om avsikt att företaga eller främja olovlig införsel hit till riket. Då emellertid frågan om skärpt tillämpning i anslutning till anordnandet av gemensam bevakning finge anses ha sitt övervägande intresse i vad anginge införsel till territorialvattnet men 1925 års lag avsåge införsel till farvatten utanför territorialvattensgränsen, hade styrelsen icke funnit tillräcklig anledning att i förevarande sammanhang framställa förslag om jämkning i denna lags tillämpning.

Departementschefen.

Generaltullstyrelsens förevarande framställning tar sikte på det förhållandet att från regeln därom, att införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten med farkost av mindre nettodräktighet än 500 ton skall anses såsom olovlig införsel till riket, göres undantag såtillvida, att beträffande visst område i Öresund straffrihet och i övrigt strafflindring inträder samt att dessutom frihet från förverkandepåföljd för drycker och farkost äger rum, så snart det av omständigheterna uppenbarligen framgår, att dryckerna icke äro avsedda att olovligen införas till riket, således oavsett om dryckerna äro avsedda att smugglas till annat land.

I likhet med generaltullstyrelsen finner jag, att lagens nuvarande avfattning är ägnad att vålla vissa svårigheter för spritsmugglingens bekämpande, särskilt i de fall, då åtgärderna härför taga formen av samverkan mellan Sverige och våra grannländer. Det nuvarande innehållet av ifrågavarande bestämmelser har motiverats av internationella hänsyn, i det att den folkrättsliga principen om rätt för främmande fartyg till oskadlig genomfart genom territorialvattnet ansetts medföra, att man icke kunnat fullständigt förhindra en trafik, som icke avsett insmuggling till Sverige. Särskilt har denna synpunkt gjort sig gällande såvitt angår Öresund. Generaltullstyrelsen har erinrat om, att redan vid införandet av 1924 års lagstiftning hade mot avfattningen av 7 § anmärkts, att även om det vore rimligt, att förverkandepåföljd ej drabbade drycker, som i fullt lojal avsikt fördes genom svenskt territorialvatten från ett land till ett annat, där försäljning av dryckerna vore medgiven, lagstadgandet icke borde erhålla sådan generell avfattning, att smugglare skulle kunna använda sig därav för att göra svenskt territorialvatten till bas för smuggling till annat land. Denna synpunkt torde ha vunnit ökad betydelse, sedan spritsmugglingens bekämpande genom överenskommelser mellan Sverige och vissa andra länder blivit en gemensam angelägenhet för Sverige och dessa länder. Det kan icke heller förnekas, att det, såsom generaltullstyrelsen framhåller, innebär ett indirekt försvagande av åtgärder-

na mot smuggling hit till riket, om en eftergift i smugglingens bekämpande göres, då den för tillfället riktar sig mot annat land. Det torde på grund härav med skäl kunna göras gällande, att trafik inom svenskt territorialvatten av fartyg, som färdas i syfte att smugla spritdrycker, utgör ett angrepp mot svenska intressen, även om färden icke sker i syfte att insmuggla dryckerna till Sverige.

Önskvärdheten av ändrade bestämmelser i förevarande avseende har framträtt vid förberedande förhandlingar, som nyligen hållits mellan ombud från Sverige och Danmark för utrönande av förutsättningarna för att rörande Öresund och vissa kringliggande vattenområden sluta ett avtal om gemensam bevakning i likhet med det av 1934 års riksdag godkända avtalet mellan Sverige och Finland rörande Ålands hav. Från dansk synpunkt har det givetvis framstått såsom mindre tillfredsställande att dansk bevakningspersonal, efter att ha tillerkänts samma rätt som svensk personal att å svenskt vatten ingripa mot smugglarfartyg, ändock icke å sådant vatten skulle kunna beslagtaga ett smugglarfartyg, som uppenbarligen vore destinerat till Danmark. Då motsvarande begränsning icke gäller enligt dansk lag, har det också befarats, att olikheten i fråga om befogenheterna skulle kunna föranleda obehöriga beslag, som kunde ge anledning till ersättningsanspråk.

På grund av det sagda anser jag en lagstiftningsåtgärd i föreslagen riktning väl motiverad. Det kan råda olika meningar om, vilken väg och huru långt man därvid bör gå. Goda skäl synas mig emellertid tala för att tillsvidare icke göra någon allmängiltig ändring i lagens grundprincip utan endast — såsom generaltullstyrelsen föreslagit — genom en fullmaktslag möjliggöra för Kungl. Maj:t att beträffande visst område, för vilket avtal om gemensam bevakning slutits, meddela förordnande av innebörd att för tillämpning av de nu ifrågavarande undantagsbestämmelserna skall fordras bevisning icke blott om frånvaro av uppsåt att smugla dryckerna till Sverige utan även om frånvaro av uppsåt att smugla dem till den stat, med vilken avtalet ingåtts. Med hänsyn även till den förut nämnda särskilda förutsättning för förverkande och beslag av själva fartyget, som gäller enligt 8 § 1 mom. och 15 § i spritinförsellagen, lär det icke vara någon risk för att hinder i den lojala trafiken vållas genom en sådan åtgärd.

I fråga om lagens lydelse kan jag med ett par mindre jämkningar ansluta mig till generaltullstyrelsens förslag. Lagen torde böra träda i kraft dagen efter dess utkommande i Svensk författningssamling och, i likhet med spritinförsellagen, gälla till och med den 30 juni 1938.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ifrågavarande förslag till *lag med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten*, av den

lydelse bilaga¹ vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Erland Ljungberg.

¹ Denna bilaga, som är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 10 april 1935.

Närvarande:

justitierådet APPELBERG,
regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GEIJER,
BAGGE.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 5 april 1935, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i finansdepartementet Joël Laurin.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 12 april 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, lagrådets den 10 april 1935 avgivna utlåtande över det den 5 april 1935 till lagrådet remitterade förslaget till *lag med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten*, därvid föredraganden hemställer, att lagförslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

P. J. Arrhenius.